A 5.1.2 ATR BYLAAG 2

KONSEP
Hierdie dokument is 'n konsep van 'n Kerkorde vir 'n missionale kerk. Dit is die voorlopige vrug van 'n klompie kerkregtelikes en teoloë wat aan die hand van verskeie gesprekke, werkswinkels en dokumente die eerste lyne getrek het en begin inhoud gee het. Die verdere ontwikkeling hiervan verg nog baie nadenke en insette van kundiges. Die uitkoms van die kerkverbandgesprek wat op Algemene Sinodale-vlak gevoer word, gaan uiteraard 'n invloed op hierdie dokument hê. Dit wil dus allermins daarop aanspraak maak dat dit alle aspekte aanspreek of finaal geformuleer is. Daarom word die net nou wyer gegooi om meer kundigheid en insette te bekom.

KERKORDE VIR 'n MISSIONALE KERK

HOOFSTUK 1: GOD ROEP SY KERK

God Drie-enig en die kerk (art. 1-6)

ARTIKEL 1: GOD SE MISSIE

Die goeie nuus is dat die Drie-enige God – Vader, Seun en Heilige Gees, alle dinge en alle mense skep, verlos, onderhou, regeer en vernuwe. God het, so staan geskryf in die Heilige Skrif, die volk van Israel bevry en Hom verbind om hulle God te wees. Deur die Gees het die lewende God vlees geword in Jesus Christus. Hy het onder ons kom woon, vir die wêreld gesterf en is opgewek tot 'n nuwe lewe. Jesus Christus kondig die nabyheid van God se koninkryk aan, bring goeie nuus aan almal wat verkneg is onder die mag en die gevolge van die sonde. die Here se welbehae in die ganse skepping.

Die missie van God in Christus bepaal die vorm en inhoud van die lewe en werk van die Nederduitse Gereformeerde Kerk. Die kerk word geroep om in Christus deel te word van God se missie in die wêreld vir die vernuwing van die skepping en die mensdom deur aan alle mense die evangelie van God se liefde te verkondig, deur aan alle mense God se guns mee te deel in die doop en by die nagmaal en alle mense te roep om Jesus as dissipels te volg.
Die hoogste doel van die kerk is om deel te neem aan God se missie in die wêreld, in verbondenheid met Hom te leef, Hom te aanbid en te verheerlik tot aan die voleinding van alle dinge.

ARTIKEL 2: JESUS CHRISTUS IS HERE EN HOOF VAN DIE KERK

Jesus Christus is die Here en hoof van die kerk, sy liggaam. God het Christus bo alle mag en gesag gestel en alle dinge in hierdie en in die toekomstige bedeling onder sy heerskappy geplaas. Christus is teenwoordig in die kerk deur sy Woord en sy Gees. Christus regeer, roep, onderrig en stuur die kerk om deur 'n lewe van diensbaarheid nuwe hoop na die wêreld te bring, totdat Hy weer kom.

ARTIKEL 3: CHRISTUS LEI SY KERK DEUR SY WOORD EN GEES

Deur die Woord en die Heilige Gees is Christus lewend teenwoordig by die kerk. Die Woord en die Gees is die middels waardeur Christus die kerk leer en lei. Die Heilige Gees lei die kerk in onderskeiding van God se wil deur die verligting van die Woord. Die Heilige Gees bind die gelowiges saam en rus hulle toe met 'n verskeidenheid van gawes om dienswerk te verrig. Die kerk is 'n geesvervulde gemeenskap in wie se karakter, leefwyse, waardes, dienswerk en strukture die vrug van die Gees neerslag vind. Die Gees en die Woord roep, inspireer, rig en stuur die kerk in sy dienswerk.

ARTIKEL 4: WOORD EN BELYDENIS

Die Nederduitse Gereformeerde Kerk word vir sy bestaan, funksionering, lewe en missie enkel en alleen gerig deur die Bybel as die heilige en onfeilbare Woord van God. Die Bybel is die enigste bron en norm van kerklike verkondiging en diens.

Die leer wat die Kerk in ooreenstemming met die Woord van God bely, staan uitgedruk in die Formuliere van Eenheid soos vasgestel op die Sinode van Dordrecht in 1618-1619, naamlik die sewe en dertig artikels van die Nederlandse Geloofsbelydenis, die Heidelbergse Kategismus en die vyf Dordtse Leerreëls. Die Nederduitse Gereformeerde Kerk gee in verbondenheid met ander kerke in die gereformeerde tradisie ook uitdrukking aan sy geloof en belydenis in die Apostoliese Geloofsbelydenis, die Geloofsbelydenis van Nicea en die Geloofsbelydenis van Athanasius.

Die kerk en al sy lidmate is daartoe verbind en geroep om voortdurend sy leer, bestaan, lewe aktiwiteite te toets aan die Woord en die belydenisskrifte. Die kerk wil alles bevorder wat in ooreenstemming met die Woord en sy belydenis is, en staan afwysend teen alles wat daarmee in stryd is.

ARTIKEL 5: DIE KERK

Die kerk word in sy wese gerig en gedring deur die selfopofferende lewe en werk van sy hoof, Jesus Christus. In navolging van Jesus Christus, ontledig die kerk homself van enige voorwendsel van mag en dien die wêreld ten koste van homself. Die Nederduitse Gereformeerde Kerk is deel van die een, heilige, apostoliese en algemene kerk – die ware kerk. Waar die Woord van God in waarheid bedien en gehoor word, die sakramente bedien word en die kerklike dissipline tot eer van God toegepas word, is die ware kerk.

WESENSFUNKSIES VAN DIE KERK

Opgeneem in God se missie in die wêreld, is die kerk verantwoordelik vir verkondiging, erediens, lering, vermaning, gemeenskap, dienswerk, getuienis en bestuur.

DIE GRONDGESTALTE VAN DIE KERK

Die kerk vind gestalte in die plaaslike gemeente. Die plaaslike gemeente is volledig kerk. Die plaaslike gemeente is selfstandig, maar nie onafhanklik nie en staan in 'n verband met ander gemeentes van dieselfde belydenis. In die Nederduitse Gereformeerde Kerk bring hierdie verband ook ander gestaltes is van kerkwees tot stand soos die ring, sinode en Algemene Sinode. Hierdie gestaltes bestaan nie net ter vergadering nie, maar word eweneens deur God geroep tot diens. Elkeen van hierdie gestaltes is 'n regspersoon.

ARTIKEL 6: DIE GRONDWET (GRONDREËLS) VAN DIE KERK

Die Kerkorde is die grondwet van die Nederduitse Gereformeerde Kerk. Die eie aard van die kerk word bepaal deur 'n waardesisteem wat geskoei is op die Woord van God en die belydenisskrifte alleen. Kerklike vergaderings neem besluite in navolging en gehoorsaamheid aan die hoof van die kerk, Jesus Christus, en doen dit deur biddende en geloofsonderskeidende bestudering van die Woord onder leiding van die Heilige Gees. Die kerk is nie `n vrye vereniging nie. Die Nederduitse Gereformeerde Kerk reël sy orde op grond van sy onvervreembare roeping en identiteit as kerk van Jesus Christus en daarna op grond van die reg tot vryheid van godsdiens.

HOOFSTUK 2: GOD VERSAMEL SY GEMEENTE

Die kerk as plaaslike gemeente (art. 7-10)

ARTIKEL 7: LIDMATE VAN DIE GEMEENTE

Christus roep mense om sy volgelinge te wees en versamel hulle om as gemeente te vergader rondom die Woord en die sakramente. Lidmate se inlywing in die gemeenskap van die gemeente word bekragtig deur die heilige doop. As gedoopte volgelinge van Christus is lidmate die operasionele basis van die gemeente wat deur God gebruik word as tekens van sy liefde in die vestiging van sy koninkryk. Die missio Dei funksioneer primêr deur die amp van die gelowige. Alle gelowiges het gawes ontvang met die oog op dienswerk in en buite die gemeente. Hierdie dienswerk neem baie vorme aan. Die primêre bediening van die kerk is nie die bediening van die ampte aan die lidmate nie, maar die bediening van gelowige lidmate aan en in die wêreld.

Bewus van verskille oor sekere sake binne die ware kerk van Christus reken die gemeente ook tot sy gemeenskap diegene wat in breë trekke die kerk se belydenis deel, hulle volkome vereenselwig met

die roeping van die gemeente en met die inrigting van die erediens en die opsig van die kerkraad aanvaar. Hulle word as assosiaatlidmate gereken. Die kerk het dus belydende lidmate, dooplidmate en assosiaatlidmate.

ARTIKEL 8: GAWES AAN DIE GEMEENTE

Lidmate is God se geskenk aan die gemeente. Christus dien die wêreld primêr deur gebruik te maak van die dienswerk van al die gelowiges. Alle gelowiges word deur God geroep en toegerus met gawes vir dienswerk binne en buite die gemeente. Elke gelowige ontvang van die Gees spesifieke gawes en is verplig en het die reg om dit tot voordeel van almal, tot opbou van die gemeente en uitbreiding van God se koninkryk te gebruik.

Saam met die amp van gelowige roep God ook gelowiges tot die besonder ampte van leraar, ouderling en diaken om die gelowiges toe te rus vir hulle dienswerk in die kerk en die wêreld. Al die ampte dien mekaar en die wêreld onder die heerskappy van die koning van die kerk, Jesus Christus. Die primêre bediening van die kerk is nie die bediening van die besondere ampte aan die lidmate nie, maar die bediening van die lidmate aan mekaar asook aan en in die wêreld.

Aangesien Christus die enigste hoof van sy kerk is, is al die ampte in die kerk gelykwaardig, maar word wat roeping en opdrag betref onderskei. In die uitleef van hulle roeping mag geen ampsdraer oor ander gelowiges of ampsdraers heerskappy voer nie.

ARTIKEL 9: ROEPING VAN DIE GEMEENTE TOT DIENS AAN DIE KONINKRYK

Die gemeente is geroep tot die diens aan die Koninkryk van God. Dit geskied deur:

- die prediking van die Evangelie
- die erediens
- die viering van doop en nagmaal
- die diens van die gebede
- die opbou van die gemeente
- leiding en organisering van die gemeente
- onderrig en toerusting van gelowiges vir hulle dienswerk
- die missionale arbeid
- die diakonaat
- die pastorale versorging
- die geestelike vorming (kategese)
- alle ander arbeid tot opbou van die liggaam van Christus
- die uitoefening van kerklike dissipline en tug
- kerkplanting.

Alle lidmate van die gemeente is geroep en geregtig om hulle gawes aan te wend om Christus se opdrag aan die gemeente uit te voer. Die kerkraad skep ruimte, inisieer geleenthede, voorsien middele en gee toerusting aan die lidmate om uitvoering te gee aan hulle roeping.

ARTIKEL 10: DIE KERKRAAD

Christus self roep mense om in die amp van gelowige, sowel as in die besondere amp van leraar, ouderling en diaken te dien. Dit geskied wanneer die gemeente lidmate met inagneming van hulle besondere gawes, op 'n wettige en ordelike wyse deur die kerkraad tot die amp van leraar, ouderling of diaken beroep of verkies word, die nodige approbasie van die gemeente verkry is, en hulle in die amp bevestig is. Alle ampsdraers is gesamentlik verantwoordelik dat die gemeente sy roeping uitleef en dat die lidmate funksioneel en in staat is om hierdie roeping te vervul.

Die kerkraad is saamgestel is uit die leraar(s), ouderlinge en diakens en gee deur geestelike onderskeiding leiding aan die gemeente om sy roeping uit te leef deur dienswerk in die gemeente en aan die gemeenskap en die wêreld.

Die ouderlinge is in die besonder geroep om die gemeente geestelik te versorg deur bediening van die Woord en die sakramente, herderlike sorg, opsig en toerusting om sy pastorale en missionêre roeping te vervul.

Die diakens is in die besonder geroep om die diens by die nagmaal te verrig, om liefdegawes in te samel en uit te deel, om die diens van barmhartigheid in die gemeente en wêreld te verrig en om die gemeente toe te rus om sy diakonale roeping te vervul.

Die predikante is in die besonder geroep om die Woord in al sy gestaltes en dus ook die sakramente te bedien, om die Woord in die gemeente en in die wêreld te verkondig, om die herderlike sorg en opsig te verrig en om lering en toerusting te gee.

Die kerkraad is as rentmeesters verantwoordelik vir die gemeente se eiendoms- en finansiële sake.

DIE LEWE EN WERK VAN DIE GEMEENTE

ARTIKEL 11: DIE EREDIENS (KERUGMA EN LEITOURGIA)

Die roeping van die kerk vind op 'n holistiese wyse neerslag in die erediens en wel in die volgende gestaltes: aanbidding (leitourgia), verkondiging (kerugma), gemeenskap van die heiliges (koinonia), diens (diaconia) en die bediening van die sakramente. Die erediens is gerig daarop om God se goeie skepping te vier, God se heilsdade te onthou, vir die koms van God se koninkryk te bid, die sakramente as voorskot op die nuwe skepping te deel en om God vir alles te dank en te loof.

Die gemeente kom saam op die roepstem van die Here vir die lees van die Heilige Skrif en die prediking van die evangelie, die bediening en viering van die doop en nagmaal, die diens van die gebed en lofsang, en die diens van barmhartigheid en geregtigheid. Die erediens word gelei deur diegene wat deur die kerkraad in ooreenstemming met reëlings van die kerkverband hieroor aangewys is.

ARTIKEL 12: DIE HEILIGE DOOP

Die heilige doop word in 'n erediens bedien. Dit word deur `n predikant bedien met water en gaan gepaard met gepaste verkondiging van die Woord. Die doop word eenmalig bedien aan hulle vir wie of deur wie die doop begeer word nadat die geloof deur en saam met die gemeente bely is. Die doop word bedien onder verantwoordelikheid van die kerkraad met inagneming van die riglyne van die kerkverband hiervoor.

ARTIKEL 13: DIE HEILIGE NAGMAAL

Die heilige nagmaal word gereeld deur die gemeente gevier. Dit word deur `n ampsdraer bedien aan wie die kerkraad bevoegdheid daartoe verleen. Die bediening van die nagmaal gaan gepaard met gepaste verkondiging van die Woord in die vorm van of 'n goedgekeurde liturgiese formulier of 'n preek. Die nagmaal word bedien aan diegene wat Jesus Christus bely en ingelei is in die geheimenis van die nagmaal. Die nagmaal word gevier onder verantwoordelikheid van die kerkraad met inagneming van die riglyne van die kerkverband hiervoor.

ARTIKEL 14: DIE MISSIONÊRE, DIAKONALE EN PASTORALE WERK (MARTURIA, DIAKONIA EN PARAKLESE)

Die gemeente is vanweë sy missionêre opdrag in sy hele bestaan gerig op getuienis en diens aan hulle wat die evangelie nie ken nie of daarvan vervreemd is om hulle ook te laat deel in die heil in Jesus Christus.

Die gemeente vervul sy diakonale roeping in die gemeenskap en die wêreld deur in die diens van barmhartigheid en geregtigheid die gawes wat hy het, te deel en te help waar niemand anders help nie, te getuig van God se geregtigheid waar onreg plaasvind en hom te beywer vir die versorging van God se skepping.

Die gemeente gee uitvoering aan sy pastorale taak deur die herderlike sorg aan lidmate (in besonder behoeftiges, siekes en vereensaamdes) en ander wat dit nodig het, sodat hulle mekaar kan opbou in geloof, hoop en liefde.

Die gemeente soek in die uitvoering van sy roeping samewerking met ander gemeenskappe en organisasies en maak dankbaar gebruik van die insigte en ervarings van sodanige gemeenskappe.

ARTIKEL 15: DIE GEESTELIKE VORMING (DIDACHÈ)

Die gemeente is geroep tot volgelingskap van Jesus en as sodanig is hy blywend `n leerbare gemeenskap. Die geloofsvorming en toerusting van lidmate kry gestalte in onderrig en nadenke, in meditasie en gebed, in beraadslaging en daadwerklike optrede. Geloofsvorming en toerusting geskied aan die hand van die Heilige Skrif en die belydenisskrifte en is gerig op die vorming van dissipels. Die geloofsvorming en toerusting van die jong lidmate vind plaas in die ouerhuis, in die gemeente, asook in die dienswerk.

Die gemeente het die opdrag om mee te werk aan die geestelike vorming van die jeug op skool en by ander instellings waar hulle onderrig ontvang en gevorm word en soek na geleenthede om die geloof tot uitdrukking te bring in die sosiale en kulturele verbande waaraan die jeug hulle oriënteer. Die kerklike onderrig word deur belydende lidmate aan jong lidmate oorgedra. Die doel van hierdie geloofsvorming is om te leer leef uit God se beloftes en na sy riglyne vir die lewe, asook die gawes wat die Gees gee tot opbou van die gemeente van Christus te ontdek en te leer aanwend.

Die openbare belydenis van geloof geskied om die doop te beaam of te ontvang, as uitdrukking van die bereidheid om van die Here te getuig, medeverantwoordelikheid te dra in die gemeente van Christus en te deel in die gemeenskap van Woord en sakramente. Dit vind plaas in die erediens van die gemeente deur gebruik te maak van `n gepaste formulier in ooreenstemming met die reëlings van die kerkverband hieroor. Die kerkraad of sy gevolmagtigde voer met elkeen wat van voornemens is om belydenis van geloof af te lê `n gesprek oor haar beweegrede(s) en die inhoud van haar geloof. Die kerkraad is verantwoordelikheid vir die vorming, toerusting en kategese.

ARTIKEL 16: DIE OPSIG (AS WAAK OOR EN VERMAAN, PARAKLESE)

- Die gemeente is geroep om te bly op die weg van die belydenis van die kerk. Die opsig, gegrond in die barmhartigheid van Jesus Christus, vind plaas tot eer van God, tot die bewaring van die gemeente by die waarheid en tot behoud van die wat dwaal.
- Lidmate van die gemeente is geroep om wedersyds pastoraal en liefdevol na mekaar om te sien en mekaar in geloof, hoop en liefde op te bou.
- Die kerkraad is verantwoordelik om toe te sien dat die opsigfunksie van en in die gemeente vervul word.
- Die gemeente vra die hulp van die kerkverband vir die opsig oor homself en sy ampsdraers. Hierdie opsig handel oor die geestelike lewe van die gemeente, gehoorsaamheid aan sy roeping en die uitvoer van sy dienswerk asook die belydenis en lewenswandel van die ampsdraers en die voortgesette bedieningsopleiding van predikante.
- Die opsig deur die kerkverband vind plaas in die visitasie en deur middel van beraadslaging en vermaning.
- Wanneer nodig gaan die kerkraad en die kerkverband oor tot die toepassing van middele wat met die kerklike tug saamhang. Dit geskied in ooreenstemming met die riglyne van die kerkverband hieroor.

Vgl. Kerkorde PKN art. 12

ARTIKEL 17: DIE SORG VIR DIE FINANSIËLE SAKE EN EIENDOM VAN DIE GEMEENTE

1. Elke gemeente is `n selfstandige regspersoon en as sodanig beskik die gemeente oor die eiendomme en fondse wat aan hom behoort.
2. Die sorg vir die stoflike aangeleenthede wat saamhang met die gemeente se wesensfunksies in die wêreld berus by die kerkraad.
3. Die bestuur en aanwending van die gemeente se eiendomme en fondse berus by die kerkraad.

4. Diensverhoudinge tussen die gemeente en werknemers word per diensooreenkoms gereël. In die geval van predikante word die reëlings van die kerkverband in hierdie verband in die diensooreenkoms opgeneem.

Vgl. Kerkorde PKN art. 13

DIE KERKVERBAND

ARTIKEL 18: DIE PLAASLIKE GEMEENTE EN KERKVERBAND

1. Die plaaslike gemeente, gedagtig aan die enigheid van God en die hoëpriesterlike gebed van Christus, gehoorsaam aan die Woord en in die kragveld van die gemeenskapskeppende Gees, beliggaam die eenheid van die kerk deur kerkverband te soek, te vestig en in stand te hou.
2. Die plaaslike gemeente kan met behoud van alle regte as gemeente van Christus en besittings uit die kerkverband tree wanneer
    - hy so `n stap voor die Here in die lig van sy Woord kan regverdig
    - genoeg geleentheid aan die verband gegee is vir inspraak
    - die kerkraad die besluit met `n twee-derde meerderheid geneem het en
    - die nodige gemeentelike approbasie verkry is.
3. Die kerkverband kom tot uitdrukking in die ring en in streeks- en algemene sinodaleverband.
4. As sodanig is die ring, sinode en algemene sinode noodsaaklike bykomende gestaltes van die eenheid van die liggaam van Christus, asook van die wesenlike kerk wat opkom uit die gemeente, die grondgestalte.
5. Die gemeentes wat hulle so in gehoorsaamheid aan die Here van die kerk aan mekaar verbind het, gee aan hierdie ander gestaltes (die ring, sinode en algemene sinode) bepaalde funksies. Die doel hiervan is nie verminderde plaaslike verantwoordelikheid nie, maar duideliker onderskeiding en groter funksionaliteit ten opsigte van die roeping van die gemeente in die wêreld. Die gemeente is oortuig dat bepaalde sake waaroor ooreengekom is, beter hanteer kan word in verband as opsigself.
6. Hierdie ander gestaltes het `n besluitnemingsfunksies in vergadering.
7. Hierdie ander gestaltes in samewerking met die gemeente het ook deurlopend `n uitvoerende funksie.

ARTIKEL 19: DIE RING

1. As uitdrukking van die kerkverband en met die oog op onderlinge steun ten opsigte van die vervulling van die roeping van elke gemeente word naburige gemeentes onderling gegroepeer tot ringe. Hierdie groepering van gemeentes word van tyd tot tyd deur die sinode gedoen in oorleg met gemeentes en ringe.
2. Die ring vergader wanneer nodig, maar minstens een maal per jaar of soos deur die sinode bepaal.
3. Die vergadering van die ring word saamgestel uit een predikant en een ouderling/diaken deur die kerkraad van elke gemeente binne die ringsgebied aangewys. As ’n gemeente meer as een predikant het, het die kerkraad die reg om meer predikante en nog een ouderling/diaken vir elke bykomende predikant af te vaardig, indien die sinode so besluit. Waar in `n gemeente `n pos of poste vir predikant(e) vakant is, kan ’n ouderling/diaken in die plek van die predikant (e) aangewys word.
   Vir elke aangewese predikant en ouderling/diaken word ’n sekundus aangewys. ’n Ouderling/diaken mag as sekundus vir ’n predikant optree.
   Alle afgevaardigdes moet van geloofsbriewe voorsien wees.
4. Tot die werksaamhede van die ring hoort:
    - kerkvisitasie,
    - die opsig oor- en onderlinge ondersteuning van die gemeentes van die ring, om toe te sien dat gemeentes en kerkrade hulle roeping nakom,
    - advies en hulp aan kerkrade,
    - die stigting van nuwe gemeentes of ontbinding van gemeentes op versoek van kerkrade en die reëling van gemeentelike grense,
    - die behandeling van sake wat óf in eerste instansie óf op appèl voor die ringsvergadering gebring word,

- die koördinering van die gemeenskaplike roeping en gesamentlike werksaamhede van die gemeentes binne die ring soos telkens deur die ring bepaal,
- die opsig oor alle ouderlinge, diakens en predikante, wat emeriti en proponente insluit, sonder om die opsig van die kerkraad oor sy ampsdraers uit te sluit ,
- die aanwys van konsulente en
- die toekenning van beperkte bevoegdheid aan ouderlinge vir die lei van eredienste op versoek van kerkrade.

ARTIKEL 20: DIE SINODE (STREEKSINODE)

1. Die sinode as uitdrukking van kerkverband sluit gemeentes in wat geografies 'n eenheid vorm.
2. Die groepering kan gewysig word (deur die Algemene Sinode/Algemene Sinodale Moderamen) op versoek en met goedkeuring van die sinodes wat betrokke is of hulle gevolmagtigdes.
3. Die sinode word op een van die volgende twee maniere, waaroor elke sinode self besluit, saamgestel:
    a. Uit een predikant en een ouderling/diaken aangewys deur die kerkraad van elke gemeente binne die sinodale gebied. (Waar 'n gemeente meer as een pos vir predikant het, het die kerkraad die reg om meer predikante en nog een ouderling/diaken vir elke bykomende predikant aan te wys, indien die sinode daartoe besluit.) Waar die pos(te) vir predikant(e) vakant is, kan 'n ouderling/diaken in die plek van die predikant(e) aangewys word.
    b. 'n Gelyke aantal predikante en ouderlinge/diakens uit elke ring in die sinodale gebied. Die sinode besluit op die manier van aanwysing en die getal per ring.

Vir elke predikant en ouderling/diaken word 'n sekundus aangewys. 'n Ouderling/diaken mag as sekundus vir 'n predikant optree.
Afgevaardigdes moet van geloofsbriewe voorsien wees.
Die teologiese fakulteite word op al die streeksinodes in adviserende hoedanigheid verteenwoordig deur 'n NG dosent van die Teologiese Fakulteit Stellenbosch en/of die Teologiese Fakulteit Pretoria en/of die Teologiese Fakulteit Bloemfontein.
Teologiese fakulteite het sittingsreg (deur 'n NG-dosent) op die vergadering van sinode waarbinne dit ressorteer.

4. Die sinode vergader ten minste elke vier jaar (sover moontlik in die jaar na die gewone vergadering van die Algemene Sinode.)
5. Tot die taak en bevoegdhede van die sinode hoort:
    - die opstel en wysiging van reglemente vir die werksaamhede van die sinode, ringe en gemeentes, mits dit nie met die *Kerkorde* in stryd is nie,
    - die koördinering van die gemeenskaplike roeping en gesamentlike werksaamhede van die gemeentes in sy gebied, sonder om die bevoegdheid en selfstandigheid van gemeentes, kerkrade en ringe te benadeel. Die aard en omvang van hierdie sake word deur die sinode bepaal.
    - die ondersteuning van en diens aan gemeentes in die uitvoering van hulle roeping.
    - die opleiding van predikante soos deur Artikel ...van die *Kerkorde* bepaal,
    - die verkryging van die nodige finansiële middele vir eie werksaamhede (en die finansiering van die Algemene Sinode volgens 'n aanvaarde formule)
    - die behandeling van alle sake wat in eerste instansie of by wyse van appèl voor hom gebring word;
    - die aanwysing van afgevaardigdes na die Algemene Sinode en
    - die opname van ander belydenisskrifte in die kerklike bepalinge van die sinode, op voorwaarde dat:
        - die Algemene Sinode vooraf bevind het dat sodanige belydenisskrif nie in stryd is met die Skrif, die Formuliere van Eenheid en die erkende ekumeniese belydenisse nie;
        - minstens twee derdes van 'n sinode ten gunste daarvan besluit;
        - minstens twee derdes van die kerkrade van 'n sinode ten gunste daarvan besluit en die nodige approbasie verkry is;
        - dit sonder dwang vir lidmate, ampsdraers en ander kerkvergaderinge binne die sinodale gebied geskied, en
        - dit nie as 'n wysiging van die NG Kerk se gemeenskaplike belydenisgrondslag beskou word nie.

ARTIKEL 21: DIE ALGEMENE SINODE

1. Die Algemene Sinode bestaan uit 'n gelyke aantal predikante en ouderlinge/diakens soos deur die onderskeie sinodes aangewys volgens 'n formule wat deur die Algemene Sinode self bepaal is. Vir elke aangewese predikant en ouderling/diaken word `n sekundus aangewys. Elke sinode se ouderlinge/diakens en predikante moet van 'n geloofsbrief voorsien wees.
2. Die onderskeie fakulteite vir teologiese opleiding word in adviserende hoedanigheid verteenwoordig deur 'n NG dosent van elk van die teologiese fakulteite van Stellenbosch, Pretoria en Bloemfontein. *Elke teologiese fakulteite het volwaardige sittingsreg (deur 'n NG-dosent) op die vergadering van Algemene Sinode.*
3. Die Algemene Sinode besluit self wanneer die Algemene Sinode byeenkom, met dien verstande dat dit nie langer as vier jaar uitmekaar vergader nie.
4. Die Algemene Sinodale Moderamen roep 'n buitengewone Algemene Sinode byeen indien dit nodig geag word, óf op eie inisiatief, óf op versoek van een of meer sinodes.
5. Tot die taak van die Algemene Sinode hoort:
    - dit wat uitdrukking gee aan die kerk se gemeenskaplike identiteit in terme van Woord, belydenis, kerkregering, roeping en beleid,
    - dit wat die kerk se nasionale en internasionale ekumeniese verhoudinge raak,
    - dit wat die kerk se publieke getuienis op nasionale en internasionale gebied raak,
    - (die viering van die kerk se onderlinge verbondenheid,)
    - die aanwysing van die Bybelvertaling(s) wat amptelik gebruik word,
    - die vasstelling van
        - die belydenisskrifte ooreenkomstig Artikel 44,
        - die *Kerkorde*,
        - die liturgiese formuliere en gebruike,
        - die liederebundel(s) en
        - die liturgiese grondlyne vir eredienste,
    - die vasstelling van die formele vereistes vir die opleiding van die predikante,
    - die administrasie van vaste eiendom en fondse van die Algemene Sinode,
    - die beheer oor algemene kerklike media en
    - die hantering van appèlsake wat voor die Algemene Sinode gebring word.
6. Die wysiging van die belydenis kan slegs plaasvind nadat elke sinode afsonderlik met 'n tweederdemeerderheid (én twee derdes van alle kerkrade elk met 'n tweederdemeerderheid) ten gunste daarvan besluit het.
7. Die vorige subartikel van die *Kerkorde* kan net gewysig word nadat elke sinode afsonderlik met 'n tweederdemeerderheid ten gunste daarvan besluit het en die Algemene Sinode daarna met 'n tweederdemeerderheid ten gunste daarvan besluit.
8. Die Algemene Sinode mag met uitsondering van die vorige twee subartikels die *Kerkorde* wysig of aanvul met 'n tweederdemeerderheid.
9. Sake in verband met leertug, leergeskille of geskille tussen sinodes en mindere vergaderinge kan by wyse van appèl voor die Algemene Sinode dien. In gevalle van leertug en leergeskille word 'n tweederdemeerderheidsbesluit vir die bekragtiging van die uitspraak van die Algemene Sinode vereis (vergelyk Artikel 65.2 van die *Kerkorde*). Indien 'n tweederdemeerderheid nie verkry word nie, mag enige van die partye 'n verdere beroep op die afsonderlike sinodes doen. Die gesamentlike volstrekte meerderheid van stemme van die afsonderlike sinodes is dan beslissend.
10. Die Algemene Sinode mag artikels van die *Kerkorde*, met die uitsondering van bogenoemde subartikels 5 en 6 , met 'n tweederdemeerderheidstem óf opskort óf daarvan vrystelling verleen.
11. Die Algemene Sinode organiseer sy werksaamhede na behoefte.
12. Die Algemene Sinode mag reglemente opstel met die oog hierop.

ARTIKEL 22: KERKVERGADERINGS (DAARMEE WORD BEDOEL DIE KERKRAAD, RING, SINODE EN ALGEMENE SINODE IN VERGADERING)

1. Kerkvergaderings het elkeen `n gesag deur Christus aan hulle toevertrou met betrekking tot hulle funksie soos dit in verband staan met die roeping van die kerk.
2. Kerkvergaderings vind plaas in biddende afhanklikheid van die Here in die verwagting dat Hy die kerk soos hier vergader deur sy Woord en Gees sal lei.
3. Kerkvergaderings is gevolglik vergaderings waar deurlopend geloofsonderskeidend na die wil van die Here gesoek word deur veral te luister na die Woord, maar ook na die kerk, na mekaar

en na die wêreld.

4. Kerkvergaderings dra sorg dat die volgende waardes: leerbaarheid, vertroue, deernis, respek en openheid deurlopend die etos van die vergadering bepaal.
5. Kerkvergaderings het elkeen `n eie funksie en in samehang daarmee `n sakelys wat hanteer word vanuit `n koninkryksperspektief en op `n kerklike wyse in gehoorsaamheid aan die Woord.
6. Hierdie funksie hou verband met die roeping van die kerk en word toegeken by wyse van onderlinge ooreenkoms tussen die deelnemende vennote van die verband.
7. `n Kerkvergadering het slegs bevoegdheid om `n saak wat by `n ander kerkvergadering tuishoort, te hanteer, in gevalle van onvermoë of wanbestuur by laasgenoemde kerkvergadering of waar hierdie kerkvergadering opgehou om te bestaan of in die geval van `n appèl.
8. Die besluite van vergaderinge of hulle gevolmagtigdes is bindend, maar daaroor kan in appèl na 'n meerdere vergadering of die meerdere vergadering se gevolmagtigde gegaan word.
9. Besware teen besluite van die Algemene Sinode word afhangend van die aard van die beswaar op een van die volgende wyses hanteer:
   - In geval van besware teen die wyse waarop tot `n besluit gekom is, word die besware deur `n appèlliggaam hanteer. Hierdie appèlliggaam word deur die ATR aangewys in ooreenstemming met al die regsreëls wat geld vir `n appèlkommissie.
   - In geval van besware teen die inhoudelike van `n besluit
     - word revisie gegee volgens die geldende reëls van revisie, vir oorweging tydens dieselfde vergadering of by `n volgende vergadering of
     - word `n beswaarskrif (gravamen) ingedien vir hantering by `n volgende vergadering.
10. Lidmate en ampsdraers (ingesluit predikante in diens van die kerkverband) van die NG Kerk mag hulle nie tot die burgerlike hof wend in hulle beswaar teen 'n kerkvergadering se besluit(e) voordat hulle nie eers die kerklike middele tot hulle beskikking aangewend en uitgeput het nie.
11. Elke kerkvergadering het `n voorsitter wat in oorleg met die ondervoorsitter (en waar van toepassing die aktuarius) verantwoordelik is vir die leiding en ordelike verloop van die vergadering en `n skriba wat verantwoordelik is vir die notulering van die vergadering.

Opmerking:

Ek gebruik die term "meerdere vergadering" teësinnig, maar gebruik dit wel omdat dit so diep ingeburger is en kortweg kommunikeer. Ek verstaan dit in die betekenis dat die ring `n meerdere vergadering is, net omdat daar meer as een gemeente betrokke is, die sinode `n meerdere vergadering is , net omdat daar meer as een ring of gemeente betrokke is en die algemene sinode `n meerdere vergadering is, net omdat daar meer as een sinode betrokke is.

ARTIKEL 23: BESWARE EN GESKILLE

Waar besware en geskille sou ontstaan vir die hantering waarvan nie in die Kerkorde voorsiening gemaak is nie, met ander woorde `n liggaam en prosedure vir hantering aangewys is nie, word dit na die Algemene Sinode of sy gevolmagtigde verwys en die Algemene Sinode of sy gevolmagtigde besluit in oorleg met die ATR op `n hanteringswyse.

ARTIKEL 24: DIE OPLEIDING, VORMING EN BEVOEGDHEID VAN PREDIKANTE

1. Vir die toelating tot die bediening van die Woord word vereis
   - geskiktheid vir die amp,
   - deeglike teologiese opleiding, en
   - ondertekening van die legitimasieverklaring waarin die ondertekening van die Formuliere van Eenheid vervat is.
2. Die Algemene Sinode bepaal die vereistes vir die opleiding, die aard en die toesig daaroor en die plekke waar dit moet geskied op aanbeveling van die Algemene Taakspan Teologiese Opleiding.

3. Die Algemene Kuratorium word saamgestel deur die Algemene Sinode volgens die *Reglement vir die Algemene Taakspan Teologiese Opleiding.*
4. Wanneer meer as een sinode om historiese of ander redes by ’n plaaslike kuratorium betrokke is, reël die betrokke sinodes onderling die wyse waarop die kuratorium saamgestel word. Ander sinodes het die reg om op eie koste elk een verteenwoordiger in die kuratorium te benoem.
5. Die sorg vir, asook die beheer en toesig oor die opleiding van evangeliedienaars word deur ’n plaaslike kuratorium behartig.
6. Die plaaslike kuratorium is verantwoordelik vir die keuring, begeleiding, toesighouding oor, eksaminering en aanbeveling vir toelating tot die evangeliebediening van teologiese studente. Hierdie verantwoordelikhede kan namens die kuratorium deur (’n) kommissie(s) van die kuratorium behartig word.
7. Die NG Kerkdosenteraad is meer bepaald vir die akademiese opleiding van die studente verantwoordelik.
8. Een lid van die NG Kerkdosenteraad het met adviserende stem sitting in die plaaslike kuratorium.
9. Die kuratorium benoem ’n proponentskommissie uit bevoegde persone wat aan die kuratorium aanbeveel word deur die onderskeie sinodes en wat nie lede van die kuratorium hoef te wees nie. Die kuratorium bepaal die aantal lede van die kommissie. Die kommissie is verantwoordelik vir die keuring en aanbeveling by die kuratorium van kandidate ná voltooiing van hul teologiese studies en die afneem van *colloquium doctum*.
10. Die verlening van bevoegdheid om as predikant (bedienaar van die Woord) beroep te word, die behoud daarvan en die beëindiging daarvan, geskied deur die Algemene Sinode of sy gevolmagtigde.

ANDER VERBINTENISSE EN VERHOUDINGS VAN DIE KERK

ARTIKEL 25: ASSOSIAATVERBINTENIS VAN KERKE, KERKGEMEENSKAPPE EN GEMEENTES AAN DIE KERKVERBAND

1. Die Nederduitse Gereformeerde Kerk is deel van die werklike kerk wat algaande gestalte gee aan die een, heilige, apostoliese en algemene kerk, die ware kerk. Daarom is die kerk geroep om eenheid, gemeenskap en samewerking met ander kerke van Jesus Christus te soek en te bevorder en om te oorweeg om ander kerke of gemeentes van ander kerke of gemeentes sonder ‘n erkende kerkverband wat nouer bande begeer as net ekumeniese samewerking op formele wyse in `n assosiaatverbintenis te betrek.
2. Hierdie verbintenis beteken dat die betrokke kerk of gemeente wat daarom aansoek doen, sy huidige identiteit en selfstandigheid behou, maar ten nouste met die ander kerk of gemeente saamwerk en saam met daardie kerk of gemeente besluite neem oor gemeenskaplike sake.
3. Hierdie verbintenis word vervat in `n assosiasie-ooreenkoms.
4. Die aard, omvang en wyse van die assosiasie word bepaal deur die graad van ooreenstemming ten opsigte van belydenis, kerkregering, erediens, die siening van die christelike lewenswandel, diens en getuienis tussen die NG Kerk en die betrokke kerk of kerkgemeenskap.
5. Die aard, omvang en wyse van die assosiasie word deur die assosiasie-ooreenkoms gereël. In hierdie ooreenkoms word wedersydse voorregte en verpligtinge uitgespel, waaronder die wyse waarop daar oor-en-weer in die kerkvergaderinge sitting geneem word (waarnemend, adviserend of stemhebbend) en aan die vergaderinge deelgeneem word. Ander reëlings kan insluit: wedersydse erkenning van opleiding en legitimasie, oor-en-weer aanvaarding van lidmaatskap, kanselruiling met die bevoegdheid om sakramente te bedien, gesamentlike werksaamhede, finansiële verpligtinge, die wyse waarop die assosiasie kan oorgaan tot inlywing by die NG Kerk en die wyse waarop die assosiasie beëindig kan word.
6. ‘n Kerk of kerkgemeenskap doen met so `n assosiasie-ooreenkoms by die Algemene Sinode aansoek om in assosiasie met die NG Kerk te tree. Dit word vergesel van `n aanbeveling deur die gemeente, ring of sinode met wie die assosiasieverbintenis aangegaan word.
7. Nadat ‘n formele aansoek ontvang is en beoordeel is, kan die Algemene Sinode met ‘n meerderheidstem goedkeuring verleen dat die kerk of kerkgemeenskap in assosiasie met die NG Kerk tree.

Opmerkings by artikel:

Vgl. Studiestuk van JH Ernst oor Assosiasie : geassosieerde kerke en gemeentes

ARTIKEL 26: LEWE EN WERK VAN DIE KERK IN EKUMENIESE VERHOUDINGS

1. Die Nederduitse Gereformeerde Kerk is deel van die werklike kerk wat algaande gestalte gee aan die een, heilige, apostoliese en algemene kerk, die ware kerk. Daarom is die kerk geroep om eenheid, gemeenskap en samewerking met ander kerke van Jesus Christus te soek en te bevorder.
2. Die kerk in al sy gestaltes neem deel aan en stimuleer die ekumeniese werk in Suid-Afrika, Afrika en in die res van die wêreld.
3. Die Algemene Sinode bepaal die aard en graad van die samewerking met ander kerke of kerkgemeenskappe deur middel van ’n gewone meerderheidstem.
4. Die besluit oor ’n aansoek of beëindiging van lidmaatskap van ’n ekumeniese organisasie word geneem met ’n tweederdemeerderheidstem van die Algemene Sinode.
5. Die kerk soek en onderhou nouer betrekkinge met kerke waarmee hy besondere bande van belydenis en geskiedenis het.
6. Die kerk soek vereniging met kerke waarmee eenheid of verwantskap bestaan in geloof en kerkorde.

ARTIKEL 27: `N TUSSEN-ORDE

1. Met die oog op enige proses van kerkhereniging van die Nederduitse Gereformeerde Kerkfamilie onderling, of kerkvereniging met ander gereformeerde kerke, stel die Algemene Sinode vir sodanige samewerking en/of samevoeging van werksaamhede reëlings vas.
2. Sodanige reëlings word in `n Tussen-orde omskryf, wat na die goedkeuring van die Algemene Sinode in die *Kerkorde* opgeneem word.
3. Waar 'n Tussen-orde in stryd is met die *Kerkorde* of waar 'n Tussen-orde nie vir `n bepaalde saak voorsiening maak nie, geld die *Kerkorde*.
4. Waar 'n Tussen-orde in stryd is met die bepalings en reglemente van die samestellende sinodes of waar 'n Tussen-orde nie vir 'n bepaalde saak voorsiening maak nie, kan 'n Tussen-orde eers in 'n sinode gebruik word nadat die goedkeuring van die betrokke sinode verkry is.
5. `n Tussen-orde is nie bepalend of bindend vir die vorm en inhoud van 'n nuwe kerkorde wat later in 'n verenigde kerk saamgestel mag word nie.
6. `n Tussen-orde word gesamentlik opgestel en moet die goedkeuring dra van die gevolmagtigde verteenwoordigers van al die betrokke kerke wat in die proses van vereniging of hereniging met die Nederduitse Gereformeerde Kerk is.
7. `n Tussen-orde sal alleen van toepassing wees waar twee of meer regspersone van verskillende kerkverbande daartoe ooreenkom.

ARTIKEL 28: DIE KERK EN NIE-KERLIKE INSTANSIES EN VERENIGINGS

1. Die NG Kerk gee waar moontlik steun aan nie-kerklike christelike instansies (verenigings) wat daarop gemik is om die koninkryk van God te bevorder. Hierdie steun geskied vanuit ’n kerklike perspektief en op ’n kerklike wyse.
2. Die kerk sal ook telkens steun oorweeg aan enige instansie wat optrede beoog wat koninkrykswaardes bevorder.

ARTIKEL 29: DIE KERK EN ANDER GODSDIENSTE

1. Die kerk vervul sy onvervreembare roeping tot getuienis en diens in respekvolle omgang met ander godsdienste.
2. Die kerk sal telkens samewerking met ander godsdienste oorweeg vir gesprek met die staat oor godsdiensregte en vir ander sake van gemeenskaplike belang.

ARTIKEL 30: KERK EN STAAT

1. In die lig van Romeine 13 erken die NG Kerk die roeping van die staat om as ’n dienaar van God tot beswil van alle burgers op te tree. Dit is God wat aan die staat die opdrag gegee het om die reg te handhaaf en die kwaaddoeners te straf. Die kerk erken dus dat die staatsowerheid wat

deur sy fisiese swaardmag in beheer van ’n bepaalde staatsgebied is, deur God beskik is en as sodanig eerbiedig moet word .

2. In die lig van Openbaring 13 erken die kerk egter ook die gevaar van goddelose magsoorskreiding deur die staatsowerheid en die kerk is geroep om voortdurend daarteen te waak en waarsku.
3. Die norm vir die kerk se deelname aan die publieke regsverkeer en uitoefening van burgerlike regte is die Woord van God.
4. Christus is die Hoof van die kerk. Daarom beskou die kerk haar reg op vryheid van godsdiens, wat haar bybels-profetiese getuienis teenoor die staatsowerheid en die wêreld waarin sy staan, insluit, as onvervreembaar. In die uitoefening hiervan maak sy aanspraak op die regsbepaalde beskerming van die owerheid.
5. Die kerk in al sy gestaltes nader staatsowerhede op alle vlakke op ’n ordelike wyse.
6. Hierdie skakeling word gedoen deur die erkende gestaltes van die kerk of gevolmagtigdes daarvoor aangewys. Skakeling oor sake wat die kerk in haar algemene sinodale verband raak, geskied deur die Algemene Sinode se gevolmagtigde. Skakeling sonder ’n opdrag van die Algemene Sinode geskied deur die Algemene Sinodale Moderamen met verslag aan die Algemene Sinode.